

NUMĂRUL 10 BANI

NUMĂRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
Incep la 1 și 15 ale fiecărui lunar și se plătesc tot-d'una înainte
In București la Casa Administrației
In județe și străinătate prin mandate postale
Un an în țară 80 lei; în străinătate 90 lei
Sase luni ... 15 » » 18 »
Trei luni ... 8 » » 10 »
Un număr în străinătate 80 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ
REDACTIA
No. 8.— STRADA CLEMENȚEI — No. 8

EPOCA

ANUNCIURILE
In București și județe se primesc numai la
Administrația
In străinătate, direct la administrația și la
toate oficiile de publicitate
Anunțuri la pag. IV ... 0.30 b. linia
» » » III ... 2.— lei »
» » » II ... 3.— »
» » » I ... 4.— »
Inserțiile și reclamele 3 lei rîndul
Un număr ... costă 80 bani
ADMINISTRAȚIA
No. 8. — STRADA CLEMENȚEI — No. 8

Eșecul guvernului la Camera

Prin programul de la Iași partidul național-liberal a făgăduit «mărirea amortizării anuale a datoriei publice».
Ajuns la putere, nu numai că partidul liberal n'a mărit amortizarea, dar încă a redus-o prin desființarea casei de amortizare. Acum vrea să o micșoreze încă, prelungind prin conversiune termenul fiind se sting datorile Statului.

ȘARLATANIA DEMASCATĂ

Acum două ani, onestul ministru Gogu Cantacuzino venea cu un proiect de lege prin care ridică taxa alcoolului de la 5 la 8 bani de grad. Pentru ori-ce om, urcarea unei taxe este o agravare a unui impozit; pentru Gogu și colectivii însemnați degravare. Gogu a avut curajul să susțină, că urend taxa asupra alcoolului, fiscul face un sacrificiu și renunță la cîte va milioane.
Timp de două ani, cinstitul Gogu, de cite ori a avut ocazie, și-a refăcut discursul din 1895, numărînd printre le-gravările pe cari partidul liberal le-a făcut venind la putere: 1) desființarea taxei asupra clerului prin care Statul pierde 3 milioane jum., 2) urcarea taxei alcoolului prin care Statul pierde iarăși cîte-va milioane.

Nu mai departe de cit acum două săptămîni, Gogu, atît în Cameră cit și în Senat, a susținut că urcarea taxei asupra alcoolului a fost o degravare făcută în scop moralizator, în scop igienic, în detrimentul fiscoșului!

Să vedem atitudinea ce am avut noi în această chestie.

De două ani, (auziți d-lor colectivști) de două ani, adică îndată ce am luat cunoștință de urcarea taxei asupra alcoolului, am spus că aceasta este o șarlatanie colectivistă, făcută în aparență pentru motive moralizatoare, iar în realitate pentru a se da mai multă productivitate aceluia impozit.

Am arătat, nu o dată, ci de zece de ori, că urcarea impozitului asupra alcoolului poate, cel mult, momentan, produce oare-care retrogradare, dar că acest impozit își reia, nu mult după aceea, avîntul său natural, sfîrșind prin a produce mai mult de cit producea înainte.

Am arătat că, în tot cazul, fiscul nu poate pierde, ci din contră cîștiga chiar cînd consumația ar scădea ceva, de vreme ce percepiu-se 8 bani în loc de 5 de grad, adică cu mai bine de jumătate și mai mult, rezultatul va fi foarte satisfăcător pentru tesaur.

Și de cite ori tratam această chestie, tot-d'una sîrșeam prin a zice: «să așteptăm două sau trei ani și se va vedea că ceea-ce prezicem are a se realiza!».

Colectivști, și în special Voința Națională, o țineau strună înainte, debitînd prostiile sau șarlataniile lui Gogu. Ei bine! Iată-ne în fine satisfăcuți! Iată că dreptatea noastră este la iveală! Iată că șarlatania colectivistă apare încă o dată la lumina zilei! Cele ce am prezis s'au realizat complet și nici putea să nu se realizeze.

În adevăr, în întiul an, 1896—97, s'a produs o scădere oare-care în încasările aceluia impozit, după cum era de prevăzut, din cauza unei neașteptate și repente urcări a taxei.

În anul următor însă, adică pe exercițiul bugetar curent, încasările taxei asupra alcoolului s'au urcat imediat, așa că anul acesta, în care toate veniturile sînt în deficit, numai acela asupra alcoolului este în excedent.

Ma! mult—și aici șarlatania colectivistă iese la lumină—famosul Gogu eva-

luază pentru anul bugetar viitor 1898 99 venitul taxei spirtoaselor la cifra de 15.000.000 lei! adică cu 2.000.000 mai mult decît în anul acesta.

Această evaluare este identică cu aceea din anul 1895—96, cînd taxa pe grad de alcool nu fusese ridicată în scop igienic și în acela de a scădea veniturile Statului.

Va să zică, după două ani, d. Gogu revine la evaluarea de acum două ani! Întrebăm, la ce a servit ridicarea taxei de la 5 la 8 bani de grad?

Și cum rămîne cu declarațiile reiterate ale ministrului, cum că această urcare echivalează cu o degravare?

Ce fel de degravare de impozit este aceea care se sîrșește cu o ridicare nouă a unui impozit, momentan oprit în avîntul său?

Dar lucrurile nu se vor opri aici.

Peste un an sau două, vom vedea că chiar consumația alcoolului va crește, va atinge pe cea din anii precedenți și o va întrece, așa că atunci se va vedea și mai bine, ce a voit Gogu cînd a urcat taxa pe gradul de alcool.

Această urcare este un nou impozit aruncat asupra contribuabililor.

Iată tot adevărul.

Procederea ministrului colectivist trebuie însă inferată cum merită, adică ca aceea a unui politicianism șarlatanesc.

CASA RURALĂ

Drapelul atacă partidul conservator pentru că s'a arătat ostil legii Casei rurale. Este drept că suntem adversari hotărîți ai Casei rurale, nu însă pentru cuvintele crătate de Drapelul.

În ziua cînd s'ar aduce în discuțiune acel proiect de lege, partidul conservator va prezenta un contra-proiect, care se va vedea că e mult mai avantajos pentru țărînt de cit acela al d-lui Aurelian.

Proiectul Casei rurale, sub aparențele unei măsuri nu de împroprietărire a țărănilor, ci de desproprietărire a proprietarilor, a cărei urmare va fi ca, peste puțină vreme, toată averea, din Moldova mai ales, să se prefacă în averi mobiliare care e în mîna străinilor, nu e, după părerea noastră, de cit un colosal gheșef, pe care, încă de azi, îl denunțăm fărî.

De altmîntî și membrii cabinetului actual au combătut acum un an, cu învîrșunare, proiectul d-lui Aurelian.

EȘECUL GUVERNULUI

Cu toate aerele desprețuitoare ce le afectează, guvernul nu e de loc sigur pe majoritatea sa. Lucrul s'a văzut în ședința de ieri a Camerei.

Alaltă-seară, guvernul a convocat majoritățile la o consfățuire intimă și a cerut celei din Cameră să fie ședința de noapte plină la votarea proiectului instrucției.

Majoritatea a făgăduit și prin urmare Camerile trebuiau să meargă ca pe roate. Dar n'au mers de loc.

Eri d. Burileanu, deputat din majoritate, a propus să se ție ședința de noapte.

Ministrul de interne, în numele guvernului, s'a asociat la această propunere.

Un deputat din minoritate, d. Dobrescu-Prahova, a combătut cererea.

Atunci s'a sculat d. ministru Cantacuzino, însuși d. Cantacuzino, stîlpul guvernului, și a cerut Camerei să primească propunerea.

La vot—cu bile—propunerea a căzut, lipsindu-i multe voturi pînă la numărul cerut.

Guvernul a suferit astfel un simțitor eșec, deși a intervenit de două ori, prin d. Ferechide și d. Cantacuzino, în favoarea propunerii. Majoritatea i-a jucat reghiu.

Să le fie de bine și cele multe năinate.

Alianța drapelisto-flevistă

Alianța celor două grupuri liberale nu s'ă tocmăi pe roze.

Chiar a două și după încheierea pactului, s'a văzut că este o incompatibilitate de temperament și de tendințe între cele două fracțiuni liberale.

Stăbițiunea nu vine, bine înțeles, din partea d-lui Fleva și al grupării sale, ci din partea d-lui Aurelian—și, ceea ce e curios, numai din partea d-lui Aurelian.

Ma! lasă d-le Fleva!

La toate protestările pe cari le face d. Fleva d-lui Aurelian în privința inactivității grupării Drapeliste, acesta răspunde invariabil:

— Ma! lasă, d-le Fleva. Nu e nevoie de acțiune. De ce ne am mișca cînd în curînd vom fi stăpîniți situației?

D. Sturdza nu va avea încotro; trebuie să ne facă propuneri și trebuie să capituleze, căcî singur nu poate merge.

Comitetele de acțiune

Încă un fapt, care dovedește neînțelegera ce domină între grupurile aliata, în privința începerii unei campanii în contra guvernului, este și următorul:

S'a spus că comitetele de acțiune a aliatorilor s'au întrunit de mai multe ori, că au decis o acțiune parlamentară energică, într-un cuvînt, că au luat hotărîrile cele mai virile.

Suntem în pozițiune de a anunța, cu siguranță, că de la constituirea lor, comitetele nu s'au mai întrunit.

În condițiunile acestea, mulți membri ai celor două grupuri se întrebă: Dar pentru ce ne-am aliat?

Ca indicație a sentimentelor ce au fleviștoii față de aliații lor, nu avem de cit să semnalăm înțepăturile, Dreptății, care în articolul ei de fond de alaltăieri îi apără ca funia pe spinurată, iar astă-zi, reproducînd părerile pressei asupra atitudinii aurelianistilor la votul asupra lui-aurelian în considerarea legii învîntimintului, are aerul de a lua apărarea aurelianistilor, în fond însă s'a folosit de ocazie pentru a arăta aurelianistilor cum unanimitatea pressei critică atitudinea lor.

ASUPRA EDUCAȚIEI

Ziarul Adevărul, în trei numere consecutive, se ocupă de chestiunea educației naționale, care, după cum se știe, e altă de neglijată la noi. Iată o campanie de mult folos pentru țara noastră, problema educației fiind o problemă vitală pentru ori-ce neam și mai ales pentru neamul nostru.

Ocupîndu-se mai întîi de chestiunea educației fizice—de și numai în cîte-va linii—și, în al doilea și al treilea număr, de educațiunea națională, în general, Adevărul n'a făcut însă de o cam dată, de cit să afieureze problema.

Ară fi de dorit o agitație mai serioasă pe tema aceasta, căcî școala, așa cum se prezintă astă-zi, cu instrucțiune și fără educație, nu poate să producă de cit elemente incomplete și de multe ori dăunătoare societății. Intellectualismul nu va putea face nici odată idealul unei societăți.

Campania Adevărului nu poate decît de cit să ne bucure, pe noi, cari cel d'întîi poate în presă am căutat să atragem atențiunea asupra acestui lacune a școlii noastre. Să se restrîngă generalitățile însă, căci în această chestiune sunt de mai mic folos.

Se înțelege, între noi și ziarul Adevărul, vor fi multe puncte de deosebire, în căutarea mijloacelor de lecură a răului. Bună oară, în primul rînd, noi nu ne vom putea împăca nici odată cu ideea unei educațiuni în care să nu predomină elementul moral și religios. Totuși, suntem gata să discutăm ori și ce soluție ar căuta să dea ziarul republican.

ANGAJAMENTELE PARTIDULUI

Pe lîngă multe alte angajamente, partidul liberal a luat, prin programul de la Iași, și pe acela de a înfrîna cheltuielile Statului.

În tot timpul guvernului conservator, opoziția n'avea altă vorbă, în materie de finanțe, de cit conservatorii sporesc cheltuielile. Cu toate discuțiunile, fie în Parlament fie în presă, liberalii nu voiau să admită nici în ruptul capului că cheltuielile sporesc din cauza nevoilor mereu crescînde ale Statului, ci strigau într'una că se risipește banul public și se jură că ei vor reduce cheltuielile.

Făgăduiala aceasta înșelătoare a făcut-o șeful partidului, d. D. Sturdza, și după ce a fost chemat la putere, în ajutor aligerilor; și au făcut o, neapărat, și toți candidații partidului.

De atunci, liberalii au avut de făcut trei bugete; cum și-au împlinit angajamentul? Primul buget, pe 96 97, a fost sporit cu cîte-va sute de mîi de lei; dar să zicem că liberalii n'au avut atunci vreme. Cum stăm însă astă-zi? Micșoratu-s'au cheltuielile? De la 205 milioane, cît a fost ultimul

buget conservator, am ajuns la 222 milioane, cît e fixat bugetul pe 98—99.

Vrea să zică în loc să scadă, după cum a fost vorba, liberalii au sporit cheltuielile Statului, după două ani, cu respectabila sumă de 17 milioane.

Iată cum și-au ținut liberalii angajamentul.

Neapărat, noi nu-l acuzăm că au sporit cheltuielile, căcî știm că nu se poate altfel. Nevoile Statului cresc și vor crește, și guvernul, ori-care ar fi, trebuie să mărturisească cheltuielile. A pretinde contrarul, e ori o prostie, ori o șarlatanie.

Decît, cum rămîne cu criticile ce ni le făceau liberalii în opozițiune? Cum rămîne cu făgăduielile pe cari le făceau?

Astăzi cînd liberalii, avînd răspunderea, își calcă angajamentele și contrarul de ce-a-ce făgăduiau, suntem pe deplin răzbunați.

Nu știm însă dacă opiniunea publică, înșelată de partidul liberal, are aceeași min-giere.

CONVENȚIA TURCO-ROMÂNĂ

S'a afirmat, în ziare străine și în ziare romine, că Sultanul refuză a sancționa convențiunea comercială turco-romînă.

De fapt, convenția, de și a trecut atîta timp de cînd a fost votată de Camerele noastre, nu e încă ratificată.

Chestiunea e foarte gravă.

În adevăr, o îndovăită lovitură se dă Romîniei prin acest fapt: întîiu e lovită demnitatea Statului romîn; al doilea, sunt grei lovită interesele noastre comerciale și industriale.

Presă a cerut guvernului lămuriri. Dar, atît zierele guvernamentale cit și «Monitorul» au tăcut.

Un d. senator a interpellat pe ministrul de externe. Dar, de și a trecut o săptămîină de atunci, d. Dimitrie Sturdza nu s'a prezentat la Senat ca să răspundă în fie-care zi interpelatorului cere să-și dezvolte interpelarea, și în fie-care zi d. ministrul lipsește.

Neratificarea convențiunii nici pînă acum, tăcerea pressei guvernamentale, lipsa sistem-tică a ministrului de externe de la Senat—toate aceste împrejurări fac să se creadă că cu adevărat guvernul liberal a izbutit încă o dată să ne facă de rușine în străinătate și să vatăme interesele țării.

În același timp, guvernul documentează lipsa-i de considerațiune pentru Parlament și opiniunea publică.

UMILIT DE TOTI

Cînd a plecat de la putere, partidul conservator avea, pe lîngă multe satisfăcțiuni, o mare mîndrie: sub guvernămîntul său de șapte ani și jumătate, Romînia nu suferise nici o umilintă, își apărase demnitatea față chiar cu puternice împărății și vaza ei ajunsesse mai mare de cit în ori-ce alt moment al zbuciumatelor sale existente.

Lucrul nu fusese lesne de obținut, mai ales dată fiind tradițiunea de umilintă creată de regimul liberal 76—88 și lipsa de cumpăt a opozițiunii liberale pînă la 95. Au trebuit mari silințe și multă abnegație pentru ca guvernul conservator să facă pe puternicii noștri vecini să înțeleagă că Regatul Romîniei, așa mic cum este, trebuie respectat și spre a obține în această direcție succese fără preche în anele noastre.

Partidul conservator întemeiasse o adevărată eră nouă în relațiile Romîniei cu cele-alte țări.

Astă-zi, toată această muncă, încoronată d'un așa de strălucit succes, e nimicită.

În două ani și cîte-va luni, regimul liberal a adus Regatul Romîniei la o stare mai joasă de cit a unor Principate vasale. Batjocura și loviturile cad ca grindina pe capul țării, din toate părțile.

Guvernul conservator, cu toată agitațiunea desfrînată a opozițiunii liberale, a știut, în relațiunile cu Austro-Ungaria, să păstreze neatînsă demnitatea țării. Regimul liberal, ne avînd nici o dificultate înlăuntru, ne-a umilit în fața Ungariei.

Guvernul conservator a izbutit să facă pe Rusia a respecta suveranitatea Romîniei. Regimul liberal ne-a umilit în fața Rusiei, la cea dintîi ocazie.

Guvernul conservator a obținut de la Turcia, cu toate dificultățile terenului diplomatic de la Constantinopol, succese strălucite, ca consulatul de la Bitolia, eforiile școlare, etc. Regimul liberal ne-a umilit și în fața Turciei.

ASUPRA BROȘUREI „BOALA REFORMELOR ÎN ARMATĂ”

IV

§ 6. Statul Major și legea de Stat Major.—Să cercetăm acum dacă autorul scrierei a fost mai fericit în aprecieri și soluții cînd s'a ocupat de Statul-Major.

Căsim în această parte cîte-va «desirabile» cari sunt adevăruri prea cunoscute spre a fi dat multă bătaie de cap aceluia care le-a înșirat, dar cînd este vorba de a se arăta în mod exact situațiunea statului nostru major și a legel sale organice, cite erori! Cînd așteptăm propuneri pentru dobîndirea cerințelor exprimate, primim sfaturi de felul celor ce da nenoriturilor La Palisse!

Este ușor a zice că Statul Major trebuie să fie așa, și așa, și mai așa, este lesne a pune ori tot ce a existat și ce există, și la urma urmelor a explica răul prin netrebnicia tuturilor, mari și mici, cari, de aproape sau de departe, concură la educațiunea ofițerilor de Stat Major, și a propune ca mijloc de îndreptare o neînsemnată măsură!

Aceasta însă a avut darul a ne arăta «virful urechii» (le bout de l'oreille) cum zice zicătoarea franceză și o vom studia în parte la locul ei.

Să ne permită, autorul scrierei, să-i spunem că atunci cînd o critică așa de aspră vine de loveste în altă generațiune de ofițeri, și înfățișează pe toți, de toate gradele, ca corupți sau coruptori, trebuie să se rezeme pe alte baze de cit afirmări; trebuie să probeze cauzele reale ale răului îndelungat și să arate mijloace de îndreptare mai serioase de cit cei cu care se prezintă!

Statul-Major trebuie să fie adevărat capabil, dar nu o coterie care prin înțirgi și alte mijloace pun mîna pe o situație ca s'o exploateze» (textual), iată cu ce cuvinte frațelei stigmatizează, autorul scrierei, pe ofițerii cari au avut nenorocirea de a răspunde la îndemnul ce le-a făcut o lege a țării de a căuta a se instrui, a munci, spre a îndeplini misiunea cea mai delicată ce există în armatele moderne!

Să notăm că numai este vorba de vechiul corp de Stat Major restrîns; acela s'a desființat cu o trăsătură de condei, fără a se menține în legea cea nouă nimic din drepturile ce au putut avea; nu s'a auzit însă nici o protestare, primind toți cu abnegațiune deschiderea unui nou viitor pentru Statul-Major al armatei.

Ofițerii cari îl compunează nu au dat numai această probă de devotament țării și armatei. Ei, pe cari cu atîta «surîntă» îl acuză de «surîntă în răboiul autorului scrierei, au dovedit că știu a pune mai presus de amorul lor propriu, onoarea și interesele armatei. De aceea au lăsat, în tăcere, ca vîlul unei glorioase isbînde să acopere ori ce îndoaială asupra acțiunilor ce au avut loc, lînd asupra lor răspunderea ori-cărei critici! Vom zice numai, că pretinsa «surîntă» a onora a servit, a acoperi minunat greutatea în mișcări a altora!

Vedem însă, cu părere de rău, că autorul scrierei, face parte și dinsul din tagma celor cari își chipuiesc că la răboi se dobîndesc succese fără pierderi și viață a lăa redatele turcești sînd cu mîinile în buzunar. Este de ajuns a aminti, spre a spulbera această prea des repetată poveste, că armata aliată avînd un efectiv numai odată și jumătate (mult de două ori) efectivul romîn, a suferit în aceeași zi de opt ori mai mari pierderi, fără alt rezultat de cit a împărții puțin isbînda trupelor noastre!

Dacă acesta este trecutul, cuvintele măgulitoare de mai sus și cele ce urmează mai la vale, sunt adresate noului Stat Major, de și este desăși his larg tutul ofițerilor armatei din ori-ce armă ar fi și este menținut prin noua lege în relațiune constantă cu trupa atît pentru serviciu cit și pentru înaintare.

Împuțările ce se adresează acestor ofițeri sunt vagi în fond și aspre în formă. Nu ne putem închipui cum se pot acuza de cit pentru coterie, ofițerii cari prin felul serviciului lor sunt răspîndiți cîte unul sau două pe întregul teritoriu și cari înaintînd în general pe arme diferite, n'au prin urmare aceleași interese; ei nu se întînesc de cit pentru înaintările sau numirile în cadrele Statului-Major și atunci se găsece în rivalitate. Dacă se învinuiesc unii din ei că au trecut dintr-o armă în alta, aceasta n'au putut-o face de cit în limitele prescise de lege; s'ar putea critica legea în această privință, dar nu ce-i ce o aplică sau uzează de dînsa.

Autorul scrierei pare a crede că asemenea manopere al provocat protestările ofițerilor de cavalerie. În această privință s'a făcut ecoul pretechtului cu care s'a amăgit mulți dintre ofițerii ce au participat la această nenorocită întimplare. Trecearea provizorie a două ofițeri de Stat-Major la vacanțe cari nu puteau încă fi împlinite, era favorabilă tocmă ofițerilor de merit din cavalerie, cari nu putuseră din cauza lipsei de vechime să se prezinte la examen și cari ar fi găsit astfel locurile libere îndată ce ar fi ajuns pe tablou. Dacă motivul invocat ar fi fost în realitate acela, nemulțumirea ar fi încetat imediat ce s'a făgăduit reintegrarea celor două ofițeri în cadrele Statului-Major!

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA»

J. P. JACOBSEN

ÎNȚRE VIAȚĂ ȘI VIS

— NIELS LYHNE —

Său, ca să guste mai bine plăcerea închipuirii, el se ascunde în umbra îmbalsămată a căpițelor de fin. Povestirile acestea se sfîrșiră prin a fi numai o singură povestire lungă. Dacă din nebagare de seamă eroul murea sau se făcea prea bătrîn, i-se dădea un fiu care moștenea din virtuțile sale și căruia îi mai dădea calitatea lui și cu deosebire apreciate în acel moment.

Tot ceea ce făcuse impresie asupra lui Niels, tot ceea ce vedea, tot ce înțelegea bine și tot ce înțelegea rău, tot ce se credea silit să admire și tot ce admira, el o pune în această interminabilă povestire. Prindea cît putea mai bine cugetările și sentimentele cari aparțineau sau cari aparțineau altora, evenimente și oameni, fragmente din viață și fragmente din cărți, cum o apă curgătoare prinde imaginile în cursul său și le reproduce, cînd foarte exacte, cînd denaturate, cînd nesigure, cu contururi vagi și mișcătoare, numai dacă

nu le înecă într-o confuzie de linii și de culori.

Niels trecuse de douăsprezece ani, cînd două chipuri noi se iviră în Lönborg: un preceptor și d-șoara Edel Lyhne.

Preceptorul, d. Bigum, studiasse teologia și mergea pe patru-zece de ani. El era de talie mică, viguros și girbov ca o vită de arătură; avea pieptul larg, umerii înalți, gîtul scurt. Brațele îi erau lungi, țurloaiele scurte, picioarele enorme, mersul greoi și tărăgănat. Mișcările brațelor păreau vagi și cereau loc mult.

Avea pielea curată, presărată cu părul și purta o barbă roșcată care îi da înfașurarea sbrilă a unui barbar.

Două încrețituri verticale îi brăsdau fruntea, nasul era turtit, gros, gura mare, buzele groase și rumene. Ce avea mai bun erau ochii, senini și blinzi.

Se vedea, după mobilitatea urechilor sale că auzea cu greutate, ceea-ce nu îl împiedica să adore muzica și să cînte cu vioara. El zicea că urechile nu erau singure pentru a auzi sunetele: acestea erau percepute de tot corpul, de ochi, de degete, de picioare.

Sunetele cari vibrau în atmosfera niversului aparent erau de altminteri cu totul false, dar fînțele născute cu darul muzicii posedind în ele însă și un nevăzut instrument pe lângă care frumosul Stradivarius părea ceva sălbatic. Sufletul făcea să vibreze coardele acestui instrument, și numai grație lui

marilor muzicanți își compuseseră operele lor nemuritoare. Muzica percepută de ureche era numai o slabă imitație, o hîlbire care caută să exprime ce nu se poate exprima. Ea era pentru muzica sufletului ceea ce este pentru visul sculptorului statuia lăta de dalta.

Cu toate acestea nu muzica interesa mai mult pe d. Bigum. El era mai ales un spirit filosofic; nu un constructor de sisteme, un inventator de legi: el își bătea joc de sisteme și le compara cu niște cochilii de melci, pe cari le tirăși pe cîmpul fără hotare al gîndirei, închipuinduți că acest cîmp stă în cochilie. Și legile!... legi ale gîndirei, legi naturale!... A descoperi o lege, nu însemnează că s'a găsit o nouă margine a minții omenești? «Orizontul meu merge pînă acolo, mai departe nu văz», iată ce recunoaște născocitorul unei legi. Dar dincolo de orice orizont, se află un altul, și apoi iar altul, pînă la infinit; și așa este cu legile al căror număr e nemărginit.

Nu credea că este vanitos și nici că și exagera meritele, dar nu putea să-și ascundă că inteligența sa, era mai înținsă de cît aceea a celorlalți muritori. Cînd el se afunda în citirea marilor cugetători, mergea printre niște giganti adormiți, cari, miuți în lumina spiritului său, se deșteptau și reîncepeau lupta conștiinței de puterea lor. Ori-ce cugetare, ori-ce sentiment pe care-l prindea, dobindea o nobleță, o înălțare, o putere, pe care fără înălțare, că nu o bănuise cel care o concepuse întâi.

De cite-ori nu constatase el cu uni-

lînța extra-ordinară, bogăție a sufletului său, și siguranța oare-cum divină a minții sale! I se întimpla să se pue într-un punct de vedere diametralmente opus spre a judeca lumea și viața, plecînd de la ipoteze contra-zicătoare fără ca prin această să-și nimească personalitatea sa în opiniunile, pe cari de adopta pentru moment, și ca zeul antic, care lua forma unui taur sau unei lebede, el nu înceta un singur moment să fie zeu, spre a deveni lebedă sau taur.

Și nimeni nu se îndoaia de puterea care era întrînsul; toți treceau alături de el fără să vadă nimic, dar se bucura de această orbire care îl ațîța să disprețuiască omenirea.

Va veni ziua în care ochiul său se va închide și în care clădirea colosală a spiritului său se va dărîma: el nu va lăsa nici-o operă, nici un rînd din ceea ce a fost.

Gloata neghioabă nu trebuia să puie o coroană de spin pe fruntea omului de geniu, nu trebuia nici să-l înjosească impunîndu-i mantaua de purpură a admirației. Și se mîndrea la gîndul că generații aveau să urmeze, și că cel mai bun, cel mai mare dintre oameni, vor alerga după cucerirea bunurilor pe cari el ar fi putut să i le dea, dacă i-ar fi plăcut să-și deschidă mina.

Găsea o pricină de bucurie particulară în modestele sale condiții de trai. Nu-l oare, într'adevăr, o jefuire grandioasă condamnarea unui spirit ca al său la instruirea unor copii?

Nu era oare nebunesc ca pînea de toate zilele să fie dată în schimbul timpului său, și ca această pînea de toate zilele să o cîștige mulțumită recomandațiunei unor oameni foarte ordinarî, cari bine voiseră să-l judece vrednic de a-și împlini sarcina de preceptor?

Era, pentru el, o voluptate să se vadă disprețuit ca un netrebnic pațiu de mulțimea ignorantă și să știe că cea mai mică din gîndirile sale făcea cît o lume întregă!

Dar avea, de asemenea, momente în care mîrirea sa îl apăsa. De multe-ori, după ce s'a studiat pe sine, simțea, a-runcînd în prejurul lui o privire asupra vieții neroade, un sentiment la fel cu acela pe care trebuie să îl fi simțit acel călugăr al legendei: pentru un singur tril al pasării minunate auzită în pădure, băgă de seamă, înlocuindu-se la schit, că un veac se scursesese. Dacă acel călugăr era singur în mijlocul unei generațiuni noi, printre morminte cunoscute, ce trebuia să fie izolarea lui Bigum al cărui adevărat contemporan nu se născuseră încă!

În aceste momente de amarăciune îi venea o nemernică dorință de a se coborî la nivelul celorlalți, să împarțea plăcerile lor, să fie cetațean al vastului lor pămînt, cetațean al cerului lor strîmt... Dar își venea în fire numai de cît.

(Va urma)

CEL MAI SIGUR REMEDIU
CONTRA
BOALELOR VENERICE (LUMESCİ)
ESTE ÎNTRUBUNȚAREA
Tubului Preservativ SANUS
Patentat în Franța, Germania, Austro-Ungaria și în toate Statele culturale.
Prețul unui TUB, Lei 1.50
De vânzare la toate Farmaciile și Drogueriile din țară.

AVIS
În urma groznicului catastrofe din strada Jean Goujon, în Paris, unde sute de persoane, din familiile cele mai mari din Franța, au găsit o moarte crudă, nu putem îndestul îndemna pe onor. public ca să se asigure contra accidentelor corporale. Aceste asigurări cari se fac de societatea noastră «PATRIA» oferă avantajul că, în schimbul unui premiu minim se asigură un capital însemnat.
Așa de exemplu: un avocat, un particular, ar avea de plătit lei 67.50 anual pentru a fi asigurat cu lei 50.000.

VAR HIDRAULIC
Calitate Superioară
DIN FABRICA
ERNEST MANOEL & OBLED
DIN
COMARNIC
Comenzile se vor adresa reprezentantului general pentru toată țara
T. ZWEIFEL
BUCUREȘTI IASI
Calea Moșilor, 31. Strada Mitropoliei, 2.
GALAȚI, Strada Egalității, 46.

SOBE
MEIDINGER, PARIGINA, COMETUL, VULCAN (belgiene)
PENTRU
INCĂLZIRE CU COKS, CĂRBUNII DE PIATRĂ ȘI LEMNE
Mașini de Bucate
MOBILE DE FIER
Instalațiuni de Incălziri Centrale
Fabrica COMETUL
Adolf Salomon
DEPOSIT: Strada Doamnei, 14.
DEPOSITE ÎN PROVINCIE:
Iasi, la d-nul Jacques Davidovici, str. Lăpușneanu, 37.
Craiova, la d. Petrache Andreescu & Fil, str. Lipscești.

POUGUES S'ILEGER
STOMAC, ALE CĂILOR, ÎNTRARE
ANEMIE, GASTRALGIE, DIABETĂ
DISPEPSIE, CHO
SI PENTRU CALITĂȚILE
MINERALE DE
LITINATE ȘI LA
RHEUMATISM
SUNT RECOMANDATE
DE CĂTRE SOCIETĂȚILE
MEDICALE ÎN BÔLELE DE
Eforto gazoasă și plăcută la băut.
amestecată sau nu, cu ori-ce băutură.
SINGURA APĂ PURGATIVĂ
ÎNLĂTURÂND SURSELE UNGURESCİ
CARABANA
CARE PRODUGE AFARĂ DE EFECTUL SIGUR
ȘI NEJIGNITOR ȘI O ACȚIUNE CURATIVĂ
ASUPRA ORGANELOR BOLNAVE.
UN PĂRĂREL FACE ACELAȘI EFECT CA
O STIGLĂ ÎNTRĂGĂ DE APĂ DE BUDA.
SE GĂSEȘTE DE VÂNDARE LA TÔTE
FARMACIILE ȘI DROGUERIILE DIN ȚARĂ.

Țuică de Florica
Lacrima de Prune
Țuică de Golești
(Marca de Comerț este depusă la Tribunalul Argeș)
Țuica este fabricată din prune; singură nevătămătoare sănătăței; cel mai bun apetissant.
Nu trebuie să lipsească din nici o casă
Mare Depozit la gara Golești
Cererile pentru en gros să se adreseze la
ION R. RĂDULESCU, — Pitești.

PAPIER FAYARD ET BLAYN
Mai mult de 1/2 de secol succes proclamă superioritatea sa în tratamentul de gutural, iritațiunei peptului, sifuența, dureri reumatismale, scrîntituri, rani, vîrsături, bătă-turi.—Topic excelent contra bătăturilor

Les Vêritables Eaux Minérales de
VICHY
sont les Sources
VICHY-ÉTAT
CÉLESTINS
GRANDE-GRILLE
HOPITAL
Exigez le nom sur la Capsule et l'Etiquette.
Les Seules Vêritables
Pastilles de Vichy sont les
Pastilles VICHY-ÉTAT
fabriquées avec les sels naturels
extraits des Eaux Vichy-État
COMPRIMÉS DE VICHY
aux sels naturels VICHY-ÉTAT
pour préparer l'eau artificielle de
Vichy gazeuse.
Agent Général pour la ROUMANIE,
BULGARIE, SERBIE:
A. G. CARIBBY, Bucarest

Cel mai bun VACS Parisian
pentru încălziminte
CIRAGE EXTRA
REPRESENTANT
Pentru România
A. FIEDMANN
BUCUREȘTI
20, Strada Decabal, 20.

SOBE AMERICANE VERITABILE
„SIRIUS”
CU
Patent Regulator, model 1897
SIRIUS sunt de o construcțiune solidă și elegantă, cele mai igienice, dînd o căldură plăcută și temperată după dorință, care se obține prin «Patent-Regulator», care le deosebete de celelalte produse similare.
Încălzitul se face prin ori ce fel de cărbunul de piatră.
Mașine de Bucate Americane
cele mai practice și cele mai economice.
Mare ASORTIMENT de Lămpi de petroleu.
DEPOZIT GENERAL:
A. REICHENBERG
București.—Strada Doamnei, 21

Recomandăm atențiunei onor. P. T. Public
RESTAURANTUL
DEPOSITUL DE VINURI
STEFAN COLFESCU
din Strada Cîmpineanu, 18
(colț cu Sf. Ioncă)
unde pe lângă o bucătărie NATI-ONALĂ, GERMANĂ ȘI FRANCESĂ, excelentă de o rară acurateță, se mai pot găsi cele mai bune Vinuri din țară și streinătate, cu prețuri foarte reduse

TEIRICH & Co
BUCUREȘTI
No. 9, Strada Berzei, No. 9
TELEGRAF, GAZ, APĂ
INCĂLZITUL CENTRAL
LUMINA ELECTRICA
TELEFONE PARATONERE
FILTRU CHAMBRULAND PASTEUR
TUBURÎ
de BASALT, PLUMB, FONTĂ ȘI FIER
CLOSETE
de toate felurile (tut a legout)
MARE DEPOZIT de toate articolele atîngătoare de această branșă
BIUROU de CONSTR. ȚIE.—EXPORT
DIPLOMA DE ONOARE
la Expoziția din București în 1894

Societate Romînă de Asigurări Generale
BRAILA
Capital Social, lei 3.000.000 d'pînă edrșaiți.—Fond de organizare 300.000
CONSILIUL DE ADMINISTRATIE:
Președinte, DIMITRIE A. STREZEA.
Vice-președinti: Alexandru Marghitoman Nicolae V. Perlea.
MEMBRII CONSILIERI:
Tache Anastasiu, Deputat, mare proprietar, Teocila.
G. Assan, Președintele Camerei de Comerț București.
Comandorul Marco Basso, Directorul societății «Asigurațiuni Generale», membru al Institutului d'actuari din Londra, etc. etc.
Mauricio Blank, șeful casei de bancă Mar-morosch Blank & Co., București.
T. Carsovanli, mare comerciant armator, în Brăila.
Constantin G. Coeș, Deputat, Avocat, Brăila.
Adolf Erling, Consul German, Brăila.
Director, HUGO ASCOLI.
Ermanno Gentilli, Directorul General al Pri-mel Societăți austriece de Asigurări Generale contra Accidentelor, etc. etc.
Charles Girardier, Directorul ramurii de transport în Societatea Asigurațiuni Generale.
Vittorio B. Mendi, șeful Casei L. Mendi Co. Fratelli B. Mendi, mare comerciant arma-tor, Brăila.
Edmundo Richetti, Secretarul general al Societ. «Asi urazioni Generale», Trieste.
Colonel G. Rosnovan, mare propr., Rosnov, Zamir Zamfirescu, mare propr., Brăila.
Paul Rottenberg & Co., șeful casei de bancă Rottenberg & Co. Brăila.
Sub-director, D. Gerasanțel.

Societate Romînă de Asigurări Generale din Brăila, asigură în condițiuni liberale și avantajoase în contra daunelor de:
INCENDIU
GRINDINA
TRANSPORT
pe apă (Fluvial și Maritim) și pe uscat.
Asemenea da cea mai mare dezvoltare operațiunilor în ramura **Viața**, după combinațiunile cele mai noul și mai convenabile.
DIRECȚIUNEA.
N.B. — Pentru ori-ce informațiun a se adresa la sediul Societăței, în Brăila, și la toate sucursalele din țară.

TIPOGRAFIA „EPOCA” execută tot felul de lucrări atîngătoare de această artă.

WATSON & YUELL
MAȘINI AGRICOLE ȘI INDUSTRIALE
BUCUREȘCI.— Strada Academiei, 14 (fost Rașca)
Galați, Strada Portului. Brăila, Strada Regală.
REPRESENTANȚI GENERALI AI FABRICEI
LALLIER, VERNOT & Co., LA FERTÉ-SOUS-JOUARRE
PIETRE DE MOARĂ
Adevărat franțuzesci, lucrate din 4-6 bucăți în ciment, bine legate și foarte durabile
SPECIALE PENTRU MORI DE MALAI ȘI DE FAINA
O cantitate mare în deposit din dimensiunile 36, 42 și 48 țoluri
CALITATE RECUNOSCUTĂ
INSTALAȚIUNI DE
Mori și Fabrici de Spirit
TOT FELUL DE MAȘINI AGRICOLE
Cataloge ilustrate gratis și franco.

Prima Sămînțarie Romînă
București, Strada Carol No. 23.
Recomandă: Sămînțele nou venite, aduse de la grinarî specialiști din Franța, Germania și Englițera. Numai calitatea superioară, precum arată succesul care l'am avut în 29 de ani.
Recomand: **LUCERNA**, calitate superioară, cu certificate.
GAZON, calitatea cea mai grea de 28 libre, etc.
— DIFERITE SCULE PENTRU GRĂDINĂ —
Catalogul se trimite gratis și franco după cerere.
Rog pe onor. cliențela a mă onora și anul acesta ca în anii trecuți.
Cu toată stima **FRIDRICH PILDNER**
S-sor, EUGEN AMMANN.

MEDICAMENT PHOSPHATIC
VIN DE VIAL
VINUL DE VIAL este un modifiicator puternic al organismului în casurile de: ebdilitate generală, creșterea întărzită, convalescența lungă, anemiă, pierderea apeti-tului, a forțelor slăbiciunei nervoase.
Dosa este de un păhărel de lichior în-naintea mesei. El completează nutrițiunea insuficientă a bolnavilor și a convalescenților.
Farmacia **VIAL** Lyon, rue Victor Hugo, 14 și în toate farmaciile.